

onolika količina tereta koliko on tvrdi. Ali smatra da pruženi dokaz nije nipošto dovoljan, jer da je potvrda izdana prije izdavanja teretnice i u mjestu u kojem teret nije bio ukrcan. Što se pak tiče tereta dokazivanja o stanju u kakvom je roba ukrcana na brod, tužitelj se ne može pozivati na klauzulu koja je bila štampana u formularu teretnice, jer ona gubi vrijednost u odnosu na klauzulu koja je kasnije unesena, a koja upućuje na mogućnost da se roba tokom puta može oštetiti. Prema tome, da bi tužitelj uspio sa svojim zahtjevom mora dokazati da je šteta nastala iz drugih razloga a ne zbog nedostatka na ambalaži, i da je za te razloge brodar odgovoran. Ni certifikat osigurateljev nije sam po sebi dovoljan. Čim mu je brodar osporio vrijednost, za njega ne može biti mjerodavan jer je izdan u okviru odnosa iz ugovora o osiguranju a u tom je odnosu brodar strana osoba. Taj dokaz može - prema stajalištu suda - stvoriti samo indicij koji se mora potvrditi drugim dokaznim sredstvima.

/Dir.mar. 1960, I, str.66-69/

B. J.

Bilješka.- Načelno stajalište suda u pogledu tereta dokaza odgovara i našem pravu. Ali što se tiče uspjeha dokazivanja, treba napomenuti da naši sudovi, primjenjujući Zakon o parničnom postupku, ocjenjuju privatne isprave prema svojoj slobodnoj ocjeni, pa mogu - barem načelno - priznati punu dokaznu snagu i ispravama kojima tu snagu nije priznala gornja presuda.

B. J.

POMORSKI I TRGOVAČKI SUD DANSKE

Presuda od 12.II 1957.

Assurance Compagniet Baltica A/S c/a  
M. J. Vermaes Scheepvaart Bedrijf

Pravo mjerodavno za ugovor o prijevozu stvari morem

Teret je ukrcan u luci Rotterdam na temelju Gencon charter-partije. Medjutim zbog nepravilnog slaganja robe brod nije bio sposoban za plovidbu, i to je prouzrokovalo štetu na teretu.

Brodar i naručitelj bili su nizozemski državljani, a brod je imao nizozemsku državnu pripadnost. Kako je, osim toga, u charter-partiji spomenut jedan propis Nizozemskog trgovačkog zakonika, danski sud je smatrao da na ugovor treba primijeniti nizozemsko pravo. Po tome se pak imala smatrati nevaljanom klauzula charter-partije koja oslobodjuje broдача svake odgovornosti, čak i u slučaju nesposobnosti broда za plovidbu.

/Clunet 1960, str.492/

Ž.M.

Bilješka.- Naš Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova u pogledu svoje primjene, ako se radi o elementu inozemnosti, ne stoji na istom gledištu koje je uzela gornja presuda. Za njegovu primjenu nije - naime - uvjet da se radi o strankama koje su naši državljani, već je potrebno da fizičke ili pravne osobe imaju prebivalište odnosno sjedište u Jugoslaviji, a osim toga (za robu) da je i luka odredišta u Jugoslaviji. U tom slučaju će se primijeniti naš zakon. Naročito je važno skrenuti pažnju na zahtjev da luka odredišta mora biti u Jugoslaviji, što znači da se naš zakon neće u svakom slučaju primijeniti, pa ni ako se radi o našim strankama koje imaju prebivalište odnosno sjedište u Jugoslaviji. Čl.132. Zakona daje putokaz u pogledu primjene prava, kada se naš zakon ne primjenjuje i kada stranke nisu izričito ugovorile primjenu nekog prava, ali da bi se otklonila svaka moguća nejasnoća, bilo bi veoma korisno kad bi naše stranke u svojim međusobnim odnosima uvijek ugovarale primjenu našeg prava. Na taj način bi bile sigurne, koje će pravo i kakvog sadržaja među njima doći do primjene. Osim toga, ugovaranje našeg prava je korisno i iz razloga što će naš sudac u najvećoj mjeri respektirati ugovorne klauzule stranaka, jer ga na to naš zakon obvezuje.

B. J.

VANJSKO TRGOVINSKA ARBITRAŽNA KOMISIJA, Moskva

1) Odluka od 4.V 1957.

Prodintorg (SSSR) c/a "Nectone" (Belgija)

2) Odluka od 1.VII 1957.

Rudmetal (Bugarska) c/a Metalimeks (Čehoslovačka)